

Navodila ocenjevalni komisiji pri uporabi ocenjevalnega lista za prispele operacije na javni poziv za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS s CILjem

Ukrep: Ohranjanje in oživljanje dediščine območja

Povzetek iz strategije

Cilj ukrepa: Ohraniti in oživiti dediščino območja.

Kazalnik: Število enot dediščine na območju, ki so bile ohranjene ali jim je bila dodana vsebina.

Bogata dediščina območja je izhodišče za številne operacije, ki se bodo lahko dotaknile različnih vidikov dediščine, kot npr. pustne šege - laufarija, dediščine pisatelja Franceta Bevka, jezikovnih posebnosti ter narečnih imen, kulinarike, s posebnim poudarkom na zaščitenih in tradicionalnih proizvodih ter tradicionalnih obrteh (npr. čipkarstvo, lončarstvo, oglarjenje, predelava lanu, žit,...). Posebno mesto v okviru dediščine območja zajema tradicija rudarjenja in z njo povezana dediščina vpisana na UNESCOV seznam svetovne dediščine. V okviru inovativnosti se predvideva predvsem krepitev sodelovanja med različnimi akterji in sektorji.

Kot posebna prednostna naloga je prepoznana podpora razvoju dediščine območja. Gre za ohranjanje dediščine ter razvoj vsebin, ki pripomorejo k oživljanju in primerni rabi ter interpretaciji dediščine, za vključevanje v različno ponudbo (npr. gostinsko ponudbo, turizem, kulturo, šport, prostočasne dejavnosti, prakse in znanja...). Dediščina je tudi odsev vrednot, identitet, znanj in tradicij, saj je vir velike vrednosti za družbo tako s kulturnega, okoljskega, družbenega kot gospodarskega vidika. Podpira se vzpostavitev koncepta celostnega ohranjanja dediščine kot sklopa ukrepov, s katerimi se zagotavlja nadaljnji obstoj in obogatitev dediščine, njeno vzdrževanje, oživljanje oz. obnova in uporaba. Dediščino je potrebno razvijati z namenom ohranjanja zgodovinskega spomina, naravnih danosti, tradicionalnih znanj, praks in veščin, ki pripomorejo pri izvajanju obnovitvenih posegov na dediščini, kot tudi z vidika trajnostnega razvoja in gradnje. Dediščina je pomembna tudi z vidika ohranjanja prostorske identitete in kulturne krajine ter uporabe lokalnih materialov in znanj. Pomembna je njena vloga v družbenem razvoju kot spodbuda in okvir za nove potrebe življenja v podeželskih skupnostih in kot obogatitev po funkcionalni, duhovni ter kulturni plati.

	Ostala merila	Specifični del iz kriterijev za posamezni ukrep Možno število točk	30 točk
19	Ali je operacijo možno izvesti iz drugih virov PRP 2014-2020?	<ul style="list-style-type: none"> • Da 0 • Ne 1 	1 točka
<p>Če je operacijo mogoče izvesti iz drugih virov Programa razvoja podeželja (ne zgolj iz ukrepa Leader), operacija prejeme 0 točk.</p> <p>Opomba: Operacijo, ki se jo sicer lahko izvede v okviru drugega ukrepa PRP 2014- 2020, morajo izvajati najmanj trije partnerji.</p>			
20	Kakšen je doprinos operacije k predstavljanju dediščine javnosti? Število programov (turističnih oz. pedagoško-andragoških), ki izhajajo iz izvedene operacije.	<ul style="list-style-type: none"> • Ni programov 0 • 1 -2 programa 3 • 3 in več programov 5 	5 točk
<p>Kot program se šteje povezava najmanj 3 aktivnosti, ki so namenjene določeni ciljni skupini in jo je ponudnik dolžan v okviru operacije izvesti najmanj trikrat. Iz prijavnice mora biti razvidno, katere programe, koliko aktivnosti vsebujejo in komu so namenjeni programi. (Primeri: ogled muzejske razstave, predstavitev vsebine s strani kustosa ali vodnika, izpolnjevanje delovnih listov za mladino; demonstracija pletenja košar, pogovor z obrtnikom/rokodelcem, pletenje s strani udeleženca; itd)</p>			

21	Ali bo v okviru operacije pri nosilcu/partnerju obravnavana nova vsebina kulturne / naravne dediščine ali že obstoječa?	<ul style="list-style-type: none"> • Z operacijo ne nastaja nov produkt, niti se ne nadgrajuje obstoječega 0 • Z operacijo se nadgrajuje obstoječi produkt 1 • Z operacijo nastaja nov produkt 3 	3 točke
Iz prijavnice mora biti razvidno, ali gre za nadgradnjo obstoječega produkta in kateri produkt se nadgrajuje. Če gre za povsem nov produkt, je potrebno v prijavnici navesti, kaj je inovativnega in zakaj se to obravnava kot nov produkt. Pojasnilo: Nov produkt predstavljajo tudi stare obstoječe aktivnosti na novi vsebini ali nove aktivnosti na stari/obstoječi vsebini.			
22	Koliko partnerjev sodeluje pri izvedbi operacije?	<ul style="list-style-type: none"> • Brez partnerjev 0 • 1 do 3 partnerji 2 • več kot 3 partnerji 3 	3 točke
Upošteva se, koliko partnerjev sodeluje v operaciji poleg prijavitelja. Če gre za individualno operacijo brez partnerjev, prejme operacija pri tem merilu 0 točk. Operacije z več partnerji prejmejo večje število točk. Ker gre za povezovanje različnih subjektov, ki ga je smiselno vsebinsko zaokrožiti, se ne zmanjša števila točk pri večjem številu partnerjev.			
23	Ali se operacija navezuje na nepremično kulturno dediščino?	<ul style="list-style-type: none"> • Registrirana kulturna dediščina, 3 • Spomenik lokalnega pomena ali državnega pomena 1 	3 točke
Dodeli se točke glede na to, ali so predvidene aktivnosti v projektu, ki se navezujejo na dediščino, ki je vpisana v registru: http://rkd.situla.org/ (lahko je tudi tematska pot, na kateri se dediščina nahaja). Kot registrirana kulturna dediščina se šteje zgolj tista dediščina, ki je registrirana (ima evidenčno številko dediščine - EŠD) in ni razglašena za spomenik lokalnega ali državnega pomena.			
24	Ali bo operacija pozitivno vplivala na naravno dediščino?	<ul style="list-style-type: none"> • Da 3 • Ne 0 	3 točke
Dodeli se tistim operacijam, ki imajo pridobljeno podpisano izjavo s strani Zavoda RS za varstvo narave, da operacija prispeva k varstvenim ciljem varovanih območij narave in biotske raznovrstnosti (za podajanje izjave je za celotno območje pristojna enota Nova Gorica), iz katere je razvidno koliko in kateri ukrepi pozitivno vplivajo na varstvene cilje varovanih območij narave in k biotski raznovrstnosti.			
25	Ali se operacija navezuje na premično ali nesnovno dediščino (po seznamu)?	<ul style="list-style-type: none"> • Da 3 • Ne 0 	3 točke
Dodeli se tistim operacijam, ki imajo pridobljeno podpisano izjavo s strani področno pristojnega muzeja, da se projekt nanaša na premično ali nesnovno dediščino, ki je pomembna za lokalno območje. Dodeli se tistim operacijam, ki se navezujejo na premično ali nesnovno dediščino, kot je vsebinsko navedeno v priloženem seznamu. Iz prijavnice mora biti razvidno, kako bo dediščina vključena v aktivnostih operacije in kakšna bo korist pri ohranjanju oz. oživljanju konkretne dediščine.			
26	Ali bo operacija vključevala predstavitve za javnost skozi delavnice, enodnevne prireditve, tematske dneve, festivale, prikaze znanj, veščin, prakse, razstave...?	<ul style="list-style-type: none"> • 1 način prezentacije 1 • 2-3 načini prezentacije 2 • več kot 3 načini prezentacije 3 	3 točke
Želimo, da se dediščino predstavi javnosti na različne načine, pri čemer mora biti iz prijavnice razvidno, da gre za strokovni pristop (npr. sodelovanje strokovnjakov, strokovnih inštitucij, ustrezno strokovno znanje prijavitelja ali partnerja v projektu...). Pri prikazih znanj mora biti razvidno, da se bo vključevalo posameznike, ki imajo ta znanja (npr. lokalni prebivalci, prenos pozabljenih znanj in praks iz drugih območij...). Če je prezentacija izvedena za različne ciljne skupine, se to vseeno šteje kot en način prezentacije.			
27	Ali bo operacija zagotovila	<ul style="list-style-type: none"> • 1 način informiranja 1 	3 točke

	informiranje javnosti preko spletnih medijev, tiskanih materialov, udeležbe na predstavitevnih sejmih ?	<ul style="list-style-type: none"> • 2 načina informiranja 2 • 3 ali več načinov informiranja 3 	
Podpira se različne načine informiranja. Cilj je, da se uporabi čimveč različnih kanalov informiranja in promocije. Iz prijavnice morajo biti razvidne aktivnosti informiranja, katerim ciljnim skupinam bodo namenjene in kakšna korist se pričakuje za prepoznavnost dediščine.			
28	Ali bo operacija prispevala k trajnostni naravnosti območja (npr. zeleni turizem, uporaba lokalne hrane v gostinski ponudbi)?	<ul style="list-style-type: none"> • Ni aktivnosti, ki prispevajo k trajnostni naravnosti območja 0 • 1 aktivnost, ki prispeva k trajnostni naravnosti območja 1 • 2 aktivnosti, ki prispevata k trajnostni naravnosti območja 2 • 3 ali več aktivnosti, ki prispevajo k trajnostni naravnosti območja 3 	3 točke
<p>Principi trajnostnega razvoja turizma se nanašajo na okoljske, družbeno-kulturne in gospodarske vidike turističnega razvoja in zahtevajo ravnovesje med njimi. V zadnjem obdobju se trem stebrom dodaja še vidik podnebnih sprememb (United Nations World Tourism Organisation, UNWTO). Iz prijavnice mora biti razvidno, kako bo posamezna aktivnost prispevala k okoljskim (v tem delu so vključene tudi podnebne spremembe), družbeno – kulturnim in gospodarskim učinkom.</p> <p>Trajnostni turizem mora:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Optimizirati uporabo okoljskih virov, ki predstavljajo ključni dejavnik v turističnem razvoju, ohraniti ključne ekološke procese in pomagati ohraniti naravno dediščino in biodiverzitetu. 2. Spoštovati družbeno kulturno avtentičnost lokalne destinacije, ohraniti njihovo izgrajeno in nesovno kulturno dediščino in tradicionalne vrednote ter prispevati k medkulturnemu razumevanju in strpnosti. 3. Zagotavljati dolgoročno gospodarjenje in družbeno-ekonomske koristi, pravično porazdeljene med vse deležnike, stabilno zaposljivost in priložnosti zaslužka ter družbene koristi za lokalne skupnosti ter prispevati k zmanjšanju revščine. <p>Trajnostni turizem mora ohraniti visoko stopnjo zadovoljstva turistov in zagotoviti pomembno izkušnjo turistom, dvigovati njihovo zavest glede trajnostnega razvoja in promovirati dobre prakse med njimi.</p>			
	skupaj doseženo št. točk	splošni del specifičnih meril	

Priloga točkovnika je seznam »**Področja premične in nesovne dediščine**«

Datum, podpis: _____

Področja premične in nesnovne dediščine:

- Zgodovina starejših obdobj
- Zgodovina prve in druge svetovne vojne
- Zgodovina od 1945 do danes
- Pridobivanje znanja (formalno in neformalno) / šolstvo / ljudsko izročilo / iz roda v rod v različnih zgodovinskih obdobjih
- Medsebojni odnosi, družinsko-sorodstvene zveze, vaške in druge skupnosti, društveno in družabno življenje v različnih zgodovinskih obdobjih
- Način življenja različnih socialnih slojev, profesionalnih-poklicnih skupin v različnih zgodovinskih obdobjih
- Komunikacije (promet, poti, pošta)
- Znamenite osebnosti / ljudski junaku / krajevni posebnosti
- Pripovedništvo / jezikovne posebnosti / besedna umetnost
- Šege in navade letnega in življenjskega cikla, delovne šege
- Oblačilna kultura
- Stanovanjska/ bivalna kultura
- Glasba, ples, petje, igre
- Verovanje
- Znanje (tudi veščine) povezano z
 - o Jezikom
 - o geografskim obzorjem/ledinska imena/ hišna imena
 - o Gradnjo objektov,
 - o Vremenom, astronomijo
 - o Pridelavo hrane in prehrano
 - o Zdravljenjem, zeliščarstvom, uroki..
 - o Umetnostjo, umetno obrtjo
 - o Tehniko
 - o Obrtmi, rokodelstvu, delovnimi procesi v industriji, rudarstvu, kmetijstvu, gozdarstvu, lov, ribolovu, čebelarstvu, in z njimi povezanimi orodji, napravami

Varovana območja narave in biotske raznovrstnosti na podlagi registra naravnih vrednot, zavarovanih območij, območij Natura 2000 in ekološko pomembnih območij:

<http://www.naravovarstveni-atlas.si/>